

VINSEUM Museu de les Cultures del Vi de Catalunya

Enguany es compleixen setanta-cinc anys d'història del Museu de Vilafranca del Penedès, conegut avui amb el nom de VINSEUM Museu de les Cultures del Vi de Catalunya. Tres quarts de segle que han permès de concentrar les eines necessàries per a un correcte coneixement del territori, que es representa a través de la conservació, la recerca i la difusió de col·leccions tan emblemàtiques com la d'arqueologia, la d'ornitologia, la de paleontologia i geologia o bé les d'art i arts decoratives (pintura, gravat, dibuix i escultura, però també ceràmica, vidre i mobiliari). Tot això per no esmentar el vast fons documental que actualment preserva el Centre de Documentació de VINSEUM, hereu d'antics arxius com el bibliogràfic, el musical i el fotogràfic.

Però la popularitat i el reconeixement d'aquest museu vilafranquí es deu a l'esplèndida col·lecció etnològica que explica l'evolució del món de la vinya i del vi des de la seva implantació en terres catalanes en temps dels ibers fins a l'expansió del vi i del cava als mercats mundials ocorreguda a cavall dels segles XIX i XX. Es tracta de l'antic Museu del Vi, el primer de l'Estat espanyol, nascut a redós del museu vilafranquí l'any 1947 i que amb els anys ha esdevingut la col·lecció de material vitivinícola més important de Catalunya i de la resta de l'Estat.

Des de l'any 2006, VINSEUM està immers en un intens procés de

transformació integral amb la ferma voluntat de modernitzar una entitat que haurà de ser una referència cultural en el món del vi en l'àmbit internacional.

De moment, i amb la intenció de no tancar mai portes durant aquest període de reformes, des del 2008 VINSEUM mostra els nous plantejaments museogràfics a través d'una exposició de 500 m² que, sota el títol revelador de «TAST de VINSEUM. Què hi ha dins d'una copa de vi?», proposa un viatge suggerent a través del pregon llegat cultural que han deixat el conreu de la vinya i l'elaboració del vi al nostre territori en particular, el Penedès, i, per extensió, als Països Catalans.

L'exposició tradueix la voluntat de construir VINSEUM a partir de

INFORMACIÓ

VINSEUM Museu de les Cultures del Vi de Catalunya
Pl. de Jaume I, 1-5
08720 Vilafranca del Penedès (Barcelona)
Tel.: 938 900 582
Web: <http://www.vinseum.cat>
A. e.: vinseum@vinseum.cat

l'intercanvi i el diàleg, tot gaudint de la contemplació des d'una mirada insòlita del món de les cultures del vi.

Una museografia que vol traduir tot aquest esperit i fer possible aquest exercici de compartir; un recurs que ha de generar comunicació i que ajudarà a endevinar quins seran els futurs continguts de VINSEUM i la seva prefiguració.

«Què hi ha dins d'una copa de vi?». Aquesta és la pregunta que se'ns fa a l'entrada. I per ajudar-nos a contestar-la, el Museu ha dissenyat una exposició. Una exposició que és, sobretot, una invitació a gaudir d'un tast que explicarà el futur VINSEUM. És també una invitació al fet que el visitant ajudi amb la seva participació, curiositat i coneixements a formalitzar noves preguntes i completar els futurs continguts.

Més que una exposició, és una explicació de què es vol fer per configurar VINSEUM, però li direm *exposició* perquè és una exhibició de materials originals i peces antigues que deriven en la màgia que produeix la tercera dimensió dels objectes i les maquetes.

L'exposició té forma de trenca-closques, com el joc de construcció dels infants, i és una evocació, perquè explica amb quins materials conceptuals s'estan construint els continguts de VINSEUM. Per aquest motiu té tota ella un to d'interro-

gació i fa de la pregunta una eina essencial d'interlocució.

Amb uns cubs d'un metre d'aresta, s'ha fet una estructura adaptable a l'interior d'una de les sales antigues del Museu, que, per acollir aquesta mostra, ha suprimit les barreres arquitectòniques i ha condicionat les seves instal·lacions per tal de complir el màxim de requeriments museogràfics, a més de rehabilitar tots els murals amb temàtica vitícola de l'artista local Pau Boada que omplen les seves parets per recuperar part d'un patrimoni poc aprofitat.

Uns cubs que, a les seves cares retroil·luminades, ens presenten una llarga llista de preguntes sobre tots els aspectes que ens interessin o ens poden interessar del vi i ens ofereixen un grapat d'iconografies que ajuden a visualitzar els temes i les qüestions plantejades.

Poques preguntes queden resoltes; només en alguns d'aquests cubs hi ha respostes. Els cubs que les acullen són transparents i, a manera de vitrines, guarden zelosament alguns dels objectes que es mostren com a exemple de resposta a la curiositat del visitant.

ELS SIS ÀMBITS DEL TAST: BOIRA, TIR, CLOS, APLEC, MOLL I SOBRETAULA

A més a més dels cubs retroil·luminats i les vitrines, la conceptualit-

zació dels sis àmbits en els quals s'ordena l'exposició s'ha disposat a partir de diversos audiovisuals temàtics que apunten alguns continguts.

La Boira és un espai que parla de com són d'incerts els orígens de la vinya, mentre que al Tir es parla dels treballs que acompanyen els ritmes de la vinya. En el primer hi ha un audiovisual... i en el segon n'hi ha quatre, projectats en quatre cubs, que ens expliquen el procés per obtenir un gotim de raïm sa i generós.

En el Clos, de forma evocadora, s'entra en una tina moderna d'acer inoxidable, on es pot veure que fer bons vins és qüestió de ciència i de paciència i com a partir de diferents i màgics processos el raïm trepitjat es converteix en un vi exquisit.

L'Aplec, d'altra banda, aprofita un magnífic mural també de Pau Boada, de 7 x 4 metres, que actualment ja ocupa una de les parets de les sales, en el qual es representen molts dels protagonistes que intervenen en el món del vi, la gent que ha fet i ha defet el paisatge de la vinya, des d'un diàleg creuat dels seus protagonistes amb l'ajuda d'una llum temporitzada que permet seguir-ne el fil.

En els dos darrers àmbits, el Moll i la Sobretaula, es parla de quan el vi s'obre al món i el món s'obre al vi; de quan el vi s'internacionalitza i ajuda a unir cultures i costums diferents, a banda de dinamitzar i expandir l'economia dels països, i de com es presenta l'instant en el qual s'assaboreix el vi, amb el món del consum i gaudi del vi, el de les marques, el de la seva iconografia i el de la distinció de les seves denominacions.

Finalment, cal parlar d'algunes de les peces originals que són fora de les vitrines per raons de mida i que ens ajuden a fer-nos una idea de l'extens i ric fons de què disposa el Museu: vaixells de congreny, alambins, un canó contra pedregades, àmfores, arades, maquetes i altres objectes que acompanyen els esmentats murals de les parets i l'estructura lluminosa de l'exposició.

L'actual exposició de VINSEUM vol servir de caixa d'eines per ajudar a comprendre i a tenir consciència d'una societat que es mou i creix.

